

Göteborgs Stad

Örgryte-Härlanda

Tjänsteutlåtande

Utfärdat: 2016-09-28
Diarienummer: N133-0615/16

Kultur och Fritid / Utvecklingsavdelningen

Lotta Sjöberg / Karin Franzén / Lars Mellqvist
Telefon: 365 50 22
E-post: lotta.sjöberg@orgryteharlanda.goteborg.se

Lokalöversyn för ökad tillgänglighet till och i Kulturhuset Kåken - Beställning av förstudie

Ärendet

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden vänder sig till lokalsekretariatet med en beställning av förstudie för ökad tillgänglighet till och i Kulturhuset Kåken. I begreppet tillgänglighet avses här två perspektiv; fysisk tillgänglighet samt tillgång till medier och lokaler utifrån stadens uppdragshandlingar för Göteborgs Stads kulturhus och resursbibliotek.

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden Örgryte-Härlanda översänder en beställning till lokalsekretariatet av förstudie gällande tillgänglighet i och till Kulturhuset Kåken.

Bakgrund

Kulturhuset Kåken invigdes 2007 och sedan 2014 är biblioteks- och programverksamheten ett resursnämndsuppdrag. Kulturhuset Kåken är ett av Göteborgs Stads fem fastställda kulturhus. (Övriga fyra är Frölunda Kulturhus, Blå Stället och de projekterade kulturhusen i Lundby och Bergsjön.) Göteborgs stad antog år 2013 Biblioteksplan Göteborgs Stad 2013-2021 och året efter Göteborgs stads kulturprogram. Därefter har staden även tagit beslut om uppdragshandlingar för kulturhus och resursbibliotek (bilaga 1,2, 3 och 4). Ett prioriterat mål för Göteborgs Stad är att tillgängligheten till kultur ska öka.

Kulturhuset Kåken är i dag ett hus som erbjuder spännande, engagerande och angelägna aktiviteter för stora och små. Biblioteket är ett av de mest välbesökta biblioteken i Göteborg, med omkring 200 000 besök och medieutlån per år och besökarna kan årligen ta del av omkring 200 program. Verksamheten är sedan maj 2016 HBTQ-certifierad.

Förvaltningen har med anledning av nya uppdragshandlingar initierat ett utvecklingsprojekt: *Kåken – ett kulturhus tillgängligt för alla*. Projektet har inletts med en nulägesanalys, vilken med tydlighet visar på behovet av en förstudie för att lösa bristerna i husets fysiska tillgänglighet och öka tillgången till medier och lokaler utifrån stadens uppdragshandlingar för verksamheterna.

Redogörelse

Besökarens upplevelse av kulturhuset är komplex, där många delar bidrar till helhetsupplevelsen. Förstudien ska ha som utgångspunkt att alla förändringar av huset ska samverka och bidra till helheten och till att skapa ett kulturhus tillgängligt för alla.

Fastighetsägare är HIGAB och lokalförvaltningen är förvaltningens mellanhyresvärd. Eftersom detta avser en så kallad ”extern inhyrning” är förvaltningen särskilt angelägen om att få tekniskt stöd i projekteringen utöver det sedvanliga stöd förvaltningen får i hyresförhandlingen.

Kulturhuset Kåken har behov av åtgärder utifrån två perspektiv på tillgänglighet:

Fysisk tillgänglighet

Kulturhuset Kåken är inte tillgängligt för alla och förvaltningen ser bland annat behov av att ramp, entrédörrar, hiss och entré till biblioteket åtgärdas, så att målgrupper inte utestängs.

Stadsdelens råd för funktionshinderfrågor har framfört att de på grund av brister i tillgängligheten inte kan ha möten i huset. Rådet lyfter bland annat fram att rampen är hal, saknar handtag och är för smal. Rådet anmärker på att hissen är för trång och att startknappen måste hållas intryckt under hela färden. ”Den styrkan har jag inte i mina händer.”

Även besökare med barnvagn har under flera år lämnat klagomål på hissen då den ofta är ur funktion. Den upplevs också som otrygg och icke användarvänlig. Hissen är inte heller anpassad till verksamhetens behov vilket medför hög belastning för personalen vid leveranser till bibliotek och programverksamhet.

Den inre entrén till biblioteket ger begränsad framkomlighet för personer med större mobilitetshjälpmedel (permobil, rullstol). Besökare som behöver extra hjälp för att kunna ta del av bibliotekets tjänster till exempel vad gäller specialmedia, uppger också att de upplever en otydlighet i var och hur hjälp finns att få. Hela entrémiljön behöver bli tydligare i sitt uttryck.

Tillgång till medier och lokaler utifrån stadens uppdragshandlingar för Göteborgs Stads kulturhus och resursbibliotek

Utifrån stadens uppdragshandlingar ska Kulturhuset Kåken bland annat erbjuda generösa öppettider, arbeta aktivt för att främja jämställdhet och mångfald, planera verksamheten på sådant sätt att alla göteborgare ges samma möjlighet att delta i samhällslivet och ge rätt förutsättningar för konst, konstnärer och kulturutövare.

För att verksamheterna ska kunna arbeta enligt uppdrag och ha god resurseffektivitet ser förvaltningen behov av nödvändiga lokalanpassningar. Förstudien ska omfatta anpassningar för att möjliggöra:

- ett så kallat meröppet bibliotek/kulturhus. (Se bilaga 5)
- effektivare mediehantering med bland annat sorteringsmaskin och bokinkast.
- goda förutsättningar för konst, konstnärer och kulturutövare genom bland annat ändamålsenliga utställningsmöjligheter.

Barn- och ungdomsperspektiv

Barn och unga är prioriterad målgrupp för verksamheterna i Kulturhuset Kåken enligt samtliga uppdragshandlingar. Bland annat fastställer Göteborgs Stads kulturprogram att stadens kulturverksamhet ska utformas och utvecklas med hänsyn till barns och ungas behov, samt bidra till barns och ungas inflytande och delaktighet. ”Staden där vi läser

för våra barn” är ett arbete som mobiliserar hela Göteborg. Satsningens syfte är att främja läsning för och med barn tidigt i livet och är en del i Göteborgs Stads arbete att skapa en mer jämlik stad. Biblioteket utgör en självklar och viktig arena för detta arbete, genom läsfrämjande insatser och aktiviteter, familjeprogram och inte minst genom utbudet av media. Genom bibliotekets basutbud till stadsdelens skolor kom 2015 närmare 2 000 elever till biblioteket med sina klasser för läsfrämjande insatser och lika många kom för att ta del av kulturprogram i samarbete med KULF/KULIS.

Vid förvaltningens studiebesök på Alingsås meröppna bibliotek framkom att de grupper som mest använder biblioteket under meröppet är barnfamiljer och studenter.

Genom att öka tillgängligheten ökar möjligheterna för barnfamiljer att ytterligare ta del av biblioteksrummet och bibliotekets tjänster.

Jämställdhets- och mångfaldsperspektiv

Kulturhusen i Göteborg ska förstärka arbetet för demokrati och mänskliga rättigheter. HBTQ-certifieringen är en viktig del i detta arbete och innebär bland annat att rutiner och strukturer för normkritik tagits fram, vilket ska genomsyra allt utvecklingsarbete. Under 2014 genomfördes på uppdrag av Göteborgs kulturförvaltning, en etnografisk undersökning runt tillgänglighet (öppettider) till bibliotek. I undersökningen, som genomfördes av Splitvision, deltog fyra bibliotek, varav Kulturhuset Kåken var ett. En av de slutsatser som drogs var att ”längre öppettider behövs för att inte utestänga grupper och är en del i att följa med i tiden gällande ökat utbud (klockan 6-9 och 17-22)”. Så kallat meröppet bibliotek var några av de åtgärder som föreslogs. En förutsättning för att ett meröppet bibliotek ska komma alla till del, är att den fysiska tillgängligheten är god. Som tidigare nämnts, kan personer med funktionsnedsättning idag emellertid inte delta i kulturhusets verksamheter på lika villkor, på grund av bristerna i den fysiska tillgängligheten.

Även Stora salens funktionalitet och utställningsmöjligheterna bör utredas ur detta perspektiv. Idag utestängs kulturutövare på grund av brister i tillgängligheten, bland annat vad gäller de scentekniska lösningarna.

De förslag på anpassningar som görs ska, i likhet med kulturprogrammet, vara tydligt inriktade på att skapa mångfald, både vad gäller besökare och kulturutövare.

Socialt perspektiv

Kulturhusen i Göteborg ska bidra till social hållbarhet. Den ovan nämnda undersökningen genomförd av Splitvision 2014 lyfter fram bland annat Kulturhuset Kåken som ”viktigt som träffpunkt och för den sociala effekten”, som ”en kravlös och neutral plats som finns till för alla”, samt som ”en multifunktionell plats som har en viktig uppgift i att möjliggöra ett demokratiskt samhälle med goda medborgare”. En trygg miljö lyfts fram som en viktig faktor, och måste finnas med som en aspekt i förändringsarbetet. Genom att erbjuda verksamheter i en tryggare och mer attraktiv miljö syftar förslaget till att nå fler besökare än idag i utsatta målgrupper. Tillgång till media samt stimulerande och funktionella miljöer och lokaler, bidrar till ett jämlikt Göteborg.

Ett meröppet kulturhus och inte bara meröppet bibliotek, skulle stärka kulturhusets roll som mötesplats. Detta framkom bland annat vid förvaltningens studiebesök på Garaget i Malmö, som till exempel ställer berättarscenen och grupprum till allmänhetens förfogande under meröppettiderna. Även för kulturutövare blir lokalerna på detta sätt mer tillgängliga.

Ekonomiskt perspektiv

Utökade öppettider med meröppet bibliotek och effektivare mediehantering med sorteringsmaskin, ökar nyttan, tillgängligheten och resurseffektiviteten. Köpenhamns stadsbibliotek ligger i framkant i utvecklingsarbete. Deras utgångspunkt är att ”en inlåst bok eller en bok som på annat sätt inte är tillgänglig för medborgaren, inte har någon nytta för medborgaren, det vill säga är utan värde”. De lyfter också fram betydelsen av att genom effektiviseringar frigöra personalmässiga resurser från mediehanteringen, för att istället kunna arbeta med handledning och relevanta arrangemang, upplevelser och lärande, kreativitet och skapande, enligt uppdragen.

De ekonomiska konsekvenserna av samtliga tillgänglighetsanpassningar kommer att framgå i lokalsekretariatets yttrande som kommer att översändas efter det att förstudien är genomförd. Lokalanpassningar kommer att medföra en ökad hyreskostnad. Förvaltningen bedömer att en sådan inte kan hanteras inom resursnämndsuppdragets nuvarande ram. Stadsdelsnämnden Örgryte-Härlanda som resursnämnd kommer därför att behöva ansöka hos kommunstyrelsen om utökad budgetram till Kulturhuset Kåken.

Medarbetarperspektiv

För att kunna svara upp mot de krav som idag ställs på en modern kulturarena krävs att verksamheten uppfyller en hög nivå av funktion, tillgänglighet och flexibilitet även ur medarbetarnas perspektiv. Det handlar om att åtgärda brister i arbetsmiljön såsom tung mediehantering, omoderna tekniska lösningar, återkommande klagomål på bristande fysisk tillgänglighet samt lokallösningar som försvårar transporter.

Samråd

Synpunkter kring den fysiska tillgängligheten har inhämtats vid ett möte med stadsdelens råd för funktionshinderfrågor 2016-05-11.

Samverkan

Muntlig information sker i LSG Kultur och Fritid 2016-11-08 och enligt överenskommelse ges därefter information om tjänsteutlåtandet i sin helhet via mejl.

Information sker i FSG 2016-11-22.

Örgryte-Härlanda stadsdelsförvaltning

Katarina Othelius

Stadsdelsdirektör

Bilaga 1: Biblioteksplan Göteborgs Stad 2013-2021

Bilaga 2: Göteborgs stads kulturprogram

Bilaga 3: Uppdragshandling för Göteborgs Stads kulturhus, utgör bilaga till tjänsteutlåtande som tillhör diarienummer 1039/13 Kulturförvaltningen.

Bilaga 4: Uppdragshandling för Göteborgs Stads resursbibliotek

Bilaga 5: Meröppet bibliotek